

Miljöplan 2014-2020

Inledning

Timrå kommunkoncernen profilerade sig tidigt som ekokommun och har som övergripande mål att skapa en god livsmiljö för nuvarande och framtida invånare i kommunen. För att fortsätta utvecklas mot det målet krävs engagemang lokalt, nationellt och globalt, inte minst inom energi- och klimatområdet. För detta arbete har Timrå kommunkoncerns miljöplan tagits fram för perioden 2014-2020.

Med fokus på de nationella miljömålen begränsad klimatpåverkan, frisk luft och god bebyggd miljö har Timrå kommun från sin livsmiljövision valt tre områden att fokusera det fortsatta miljöarbetet på:

- Energieffektiv verksamhet
- Klimatsmart verksamhet
- Attraktiv och tillgänglig naturmiljö¹.

Utifrån dessa tre områden har elva konkreta, mätbara mål tagits fram. Vid ett effektivt genomförande kommer målen bidra till att kommunen efter 2020 tagit ytterligare avgörande steg mot ett hållbart samhälle.

¹ Naturmiljö är ett område som upplevs som riktig natur t ex en äng, skog, stränder etc. Exempel på miljöer som inte är naturmiljö är skötta parker, planteringar osv.

Miljömål

1. År 2020 har AB Timråbos energianvändning sänkts med 20 %.

År 2020 är energianvändningen lägre än 160 kWh/m² och år. Basår 2012 = 198 kWh/m². Ansvarig: AB Timråbo.

2. År 2020 är elanvändningen i lokaler som sköts av kultur- och teknikförvaltningen lägre än 74 kWh/m² och år.

Basår 2010 = 79 kWh/m². Ansvarig: kultur- och tekniknämnden.

3. År 2020 är energianvändningen i Timrå Vatten AB:s vatten- och avloppsanläggningar 2 083 000 kWh/år.

Det motsvarar en minskning för befintliga anläggningar med 5 % jämfört med medeltalet 2 192 500 kWh/år för 5-årsperioden 2008-2012. Ansvarig: Timrå Vatten AB.

4. Bränsleanvändningen (kWh/km) för transporter ska minska med 30 % till 2020 och utgöras till mer än 75 % av förnybara drivmedel².

Gäller kommunala förvaltningars personbilar och lätta lastbilar som används i tjänsten. Basåret 2012 är bränsleanvändningen 0,64 kWh/km och andelen förnybara drivmedel 19 %. Ansvariga: samtliga kommunala nämnder och kommunstyrelsen, samordnas av kommunstyrelsen.

5. Antalet km för transporter ska minska med 20 % till 2020.

År 2020 är den sammanlagda sträckan 1 114 000 km. Gäller kommunala förvaltningars personbilar och lätta lastbilar som används i tjänsten samt privata bilar som körs i tjänsten. Basår 2012 = 1 393 000 km. Ansvariga: samtliga kommunala nämnder och kommunstyrelsen, samordnas av kommunstyrelsen.

6. Till 2020 ska minst 25 % av centralt inköpta matvaror vara ekologiska³.

Gäller basutbudet av matvaror inköpta av centralköket till skolor, förskolor och äldreomsorg. Respektive enhets inköp av mellanmål och frukost är inte medräknat. Ansvarig: barn- och utbildningsnämnden.

7. 2014-2020 ska kommunen bibehålla att elanvändningen utgörs av förnybar el⁴.

Gäller AB Timråbo, kommunens förvaltningar samt Medelpads Räddningstjänstförbund som hyr lokaler av kommunen. Undantaget är reservkraftsel som producerats av olja. Ansvariga: Kultur- och tekniknämnden och AB Timråbo.

² Begreppet förnybara drivmedel inkluderar biodrivmedel (vätskeformiga eller gasformiga bränslen som framställs av biomassa) samt förnybar el som används för transportändamål. Se regeringens proposition 2009/10:164 Hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen.

³ % beräknas i kr inköpta ekologiska varor, jämfört med total kostnad för centralkökets inköp av varor. Ekologiska produkter ska uppfylla kriterier enligt förordning (EG) 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter.

⁴ Med förnybar el menas el märkt med bra miljöval enligt naturskyddsföreningens kriterier eller att det på annat sätt är certifierat som förnybart, t ex genom en EPD (Environmental Product Declaration) eller ursprungsmärkt från förnybara energikällor enligt EU:s elmarknadsdirektiv.

8. 2014-2020 ska kommunen bibehålla FSC-certifieringen för skogsbruket.⁵

Ansvarig: kultur- och tekniknämnden.

9. 2014-2020 ska kommunen bibehålla att skolor och förskolor har kortare än 300 meters gångavstånd till naturmiljö⁶.

Ansvarig: kommunstyrelsen.

10. År 2020 behandlas 65 % av biologiskt behandlingsbart avfall (matavfall) som ingår i kommunens renhållningsansvar i en rötningsanläggning för biogas.

Detta under förutsättning att biogasverk byggs inom en radie av 20 mil. Ansvarig: kultur- och tekniknämnden.

11. År 2020 ska Timrå kommun placera sig bland de 30 främsta i den nationella miljörankingen.

Syftar på den ranking som görs av tidningen Miljöaktuellt. Ansvariga: samtliga kommunala nämnder och kommunstyrelsen, samordnas av kommunstyrelsen.

Framtagande av miljöplanen

Arbetsgruppen som tagit fram miljöplanen har haft representanter från alla kommunala förvaltningar, kommunstyrelsen, AB Timråbo, Timrå vatten AB samt Medelpads Räddningstjänstförbund.

Under arbetets gång har information om framarbetat förslag till miljöplan delgivits miljö- och folkhälsoberedningen⁷, kommunens chefsgrupp samt nämnder, styrelser och förbund. Inkomna synpunkter har arbetats in i planen.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för framtagandet av miljöplanen.

Kommunfullmäktige fastställer planen.

Som komplement till miljöplanen finns handlingsplaner där förvaltningarnas och bolagens alla delmål och aktiviteter för att uppnå miljömålen finns. Handlingsplanerna arbetas in i respektive förvaltnings, bolags och förbunds verksamhetsplan.

⁵ Omfattar bara de områden som är med i skogsbruksplanen, dvs inte övrig natur- och parkmark.

⁶ Naturmiljö är ett område som upplevs som riktig natur t ex en äng, skog, vattendrag etc. Exempel på miljöer som inte är naturmiljö är skötta parker, planteringar osv.

⁷ Ett utskott till kommunstyrelsen i vilket kommunalråd, vice kommunalråd, oppositionsråd, representanter från kommunens samtliga nämnder samt förvaltningschefen för miljö- och byggförvaltningen deltar.

Avgränsning

Denna miljöplan gäller Timråkoncernen, det vill säga kommunstyrelsen, kommunens förvaltningar och dotterbolagen AB Timråbo, Timrå Vatten AB samt Medelpads Räddningstjänstförbund.

Uppföljning

Enligt styrningsregler för Timrå kommun ska Timrå kommuns årsredovisning innefatta ett miljöbokslut. I miljöbokslutet följs samtliga elva miljömål upp tillsammans med övriga insatser inom miljöområdet.

Inom Timrå kommun organiseras miljöarbetet under varje enskild nämnd/styrelse. Ansvarig för uppföljning och samordning av kommunens övergripande miljöarbete är kommunstyrelsen.

Årlig uppföljning görs även till Sveriges Ekokommuner gällande nyckeltal i bilaga 1, och till Energimyndigheten gällande målen i bilaga 2.

Timrå kommun mäter även och följer upp SEKOMs Gröna nyckeltal:

Timrå är sedan 1994 medlem i Sveriges Ekokommuner, SEKOM, och följer årligen upp 12 nyckeltal som rapporteras in till SEKOM.

Syftet med Gröna Nyckeltal

Med nyckeltalen vill ekokommunerna på ett enkelt och konkret sätt indikera om utvecklingen, inom valda områden, går mot hållbarhet. Samtidigt påminns kommunerna om det strategiska arbete som behövs för att nå full hållbarhet.

Om de Gröna Nyckeltalen

Det ska inte innebära ett för stort merarbete att ta fram data till nyckeltalen samtidigt som de ska vara av intresse för flertalet kommuner. De ska också vara möjliga att påverka genom ett aktivt kommunalt arbete.

Det är viktigt att det finns en kontinuitet i inrapporteringsmetodik hos den enskilda kommunen för att kunna utläsa trender.

Gröna Nyckeltal, reviderade 2012

1. Koldioxidutsläpp, ton/invånare.
2. Antal resor med kollektivtrafik, per invånare och år.
3. Andel förnybara bränslen i kollektivtrafiken, %.
4. Andel jordbruksmark med miljöstöd för ekologisk odling, %.
5. Andel miljöcertifierat skogsbruk, %.
6. Andel skyddad mark och vattenområden, %.
7. Total mängd hushållsavfall inkl. producentansvar, ton/invånare.
8. Tungmetaller i avloppsslam, bly, kadmium, kvicksilver, mg/kg TS.
9. Andel förnybar och återvunnen energi i kommunala lokaler, %.
10. A. Transportenergi för tjänsteresor med bil, kWh/årsarbetare.
10.B. Koldioxidutsläpp för tjänsteresor med bil, ton/årsarbetare.
11. Inköp av ekologiska livsmedel i den kommunala organisationen, %.
12. Andel miljöcertifierade skolor/förskolor, %.

Energieffektiviseringsdirektiv

Under 2014 ska kraven från ett nytt energieffektiviseringsdirektiv ha genomförts i Sverige. Fram till dess är det oklart hur Timrå kommun kommer att beröras av direktivet.

I arbetet med förordning 2009:1533 om statligt stöd till energieffektivisering i kommuner och landsting gäller följande två mål i Timrå kommun:

1. Energianvändningen i lokaler (Timråbo och kultur och teknik) ska, jämfört med 2009, till 2020 minska med 16 % motsvarande 7 200 MWh.
2. Energianvändningen för transporter (gäller bara de kommunala förvaltningarnas personbilar och minibussar som används i tjänsten) ska, jämfört med 2009, till 2020 minska med 20 % motsvarande 178 MWh.

Energiplan

En kommun, som politisk organisation betraktat, kan på flera sätt styra energianvändning och energitillförsel. Den kan agera utifrån sina roller som offentlig aktör, informatör, fastighetsägare, arbetsgivare eller som ägare till ett energibolag. Ett sätt att strategiskt påverka utvecklingen är att göra upp en energiplan.

Enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ska varje kommun ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. Planen fastläggs av kommunfullmäktige. Delar av miljöplanen gör anspråk på att utgöra kommunens energiplan och därigenom uppfylls lagens syfte. Ett annat mål med energiplanering är bättre ekonomi som en direkt effekt av t ex energieffektiviseringsåtgärder. Samverkan görs med processindustri och kraftföretag.

Vid den senaste ändringen av lagen om kommunal energiplanering har krav ställts på bedömning av om energiplanen innebär betydande miljöpåverkan (enligt 6 kap. 11-18 §§ och 22 § miljöbalken). Av 11 § i miljöbalken framgår att ”när en myndighet eller kommun upprättar eller ändrar en plan eller ett program, som krävs i lag eller annan författning, skall myndigheten eller kommunen göra en miljöbedömning av planen, programmet eller ändringen, om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan”. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planen eller programmet så att en hållbar utveckling främjas. Miljöplanen för 2014-2020 bedöms inte medföra en betydande miljöpåverkan varför någon miljöbedömning inte behöver göras.